

01/26

Dotace ze státního rozpočtu poskytované na zainvestování průmyslových zón

Kontrola byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2001 pod číslem 01/26. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Pohl.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití dotací ze státního rozpočtu poskytovaných na zainvestování průmyslových zón.

Kontrolu provedly v období od srpna 2001 do února 2002 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru dopravy, průmyslu a hospodářství a z územních odborů střední Čechy, severozápadní Čechy, západní Čechy, jižní Čechy, severovýchodní Čechy, jižní Morava, severní Morava a střední Morava.

Kontrolovaným obdobím byly roky 1998 až 2001.

Kontrolovanými osobami byly:

- A. Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“);
- B. Česká agentura pro zahraniční investice, příspěvková organizace (dále jen „CzechInvest“);
- C. vybraní příjemci podpory: statutární město Plzeň, statutární město Pardubice, statutární město Ostrava, město Slaný, město Žebrák, město Bílina, město Stod, město Prachovice, město Písek, město Pelhřimov, město Kamenice nad Lipou, město Velké Meziříčí, město Bystřice nad Pernštejnem, město Kopřivnice, město Hranice, obec Přestanov a obec Kvasiny.

Námítky proti kontrolním protokolům podalo šest kontrolovaných osob, námítky byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání proti rozhodnutím o námitkách proti kontrolním protokolům, která podaly MPO, CzechInvest a statutární město Pardubice, byla vypořádána usneseními senátu NKÚ.

S e n á t NKÚ (ve složení: Ing. Josef Pohl – předseda, JUDr. František Bárta, Ing. Petr Skála, Ing. Ladislav Zeman – členové) na svém zasedání dne 28. května 2002

s c h v á l i l usnesením č. 01/26/9
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Cílem poskytování podpory na zainvestování průmyslových zón bylo přispět k restrukturalizaci průmyslu

vytvářením podmínek pro realizaci konkrétních investičních záměrů v oblasti průmyslové výroby a příznivě ovlivnit situaci na trhu práce. Podpora byla do roku 2001 poskytována obcím na investiční přípravu území určených pro realizaci konkrétních investičních záměrů v souvislosti s investičními pobídkami investorům v ČR – tzv. pobídkové projekty, a na rozvoj dalších vybraných území – tzv. rozvojové projekty. Od roku 2001 byla podpora rozšířena i na kraje, akciové společnosti, právnické a fyzické osoby. V tomto roce byl program rozdělen do čtyř podprogramů: příprava průmyslových zón, regenerace průmyslových zón, výstavba a rekonstrukce nájemních hal a akreditace průmyslových zón. Předmětem podpory byl kromě realizace výstavby technické infrastruktury vymezené průmyslové zóny rovněž převod dotčených pozemků ve vlastnictví ČR a správě Pozemkového fondu ČR a od roku 2000 i příspěvek na výkup dotčených pozemků průmyslové zóny žadatelům o podporu.

MPO zahájilo poskytování dotací v roce 1998 na základě usnesení vlády ze dne 3. června 1998 č. 379, kterým vláda schválila dotaci na investiční přípravu průmyslových zón pro města Karviná a Bystřice nad Pernštejnem. Pravidla pro poskytování a čerpání podpory rozvoje průmyslových zón v letech 1999 až 2001 byla stanovena následně:

- pro rok 1999 v Systému podpory rozvoje průmyslových zón, který schválila vláda usnesením ze dne 6. ledna 1999 č. 4, včetně přílohy č. 1, která obsahovala Metodický pokyn MPO, jímž stanovilo pravidla pro poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu obcím v rámci systému podpory investiční přípravy území průmyslových zón (dále jen „Systém 1999“);
- pro rok 2000 v Systému podpory rozvoje průmyslových zón pro rok 2000, který schválila vláda usnesením ze dne 15. března 2000 č. 270 (dále jen „Systém 2000“) a v Pokynech MPO k zabezpečení realizace programu 322 050 Výstavba a technická obnova inženýrských sítí průmyslových zón, které vydalo MPO s účinností od 1. května 2000 (dále jen „Pokyny MPO 2000“);
- pro rok 2001 v Programu podpory rozvoje průmyslových zón (dále jen „Program 2001“).

Kromě toho upravoval s účinností od 1. května 2000 podporu průmyslových zón i zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů.

Formou podpory byly systémové investiční dotace a návratné finanční výpomoci. Výše finančních prostředků určených v letech 1998 až 2001 na podporu rozvoje průmyslových zón je uvedena v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1

(v tis. Kč)

Rok	1998	1999	2000	2001
Rozpočet schválený	55 550	158 000	400 519	520 000
Rozpočet upravený	52 317	175 750	400 519	523 865
Skutečnost k 31. 12. příslušného roku	37 801	167 495	393 362	521 417
Skutečné čerpání v %	72,25	95,30	98,21	99,53

Správce rozpočtové položky určené na financování podpory rozvoje průmyslových zón ve státním rozpočtu bylo MPO. Jako správce programu vydávalo na každý projekt ve smyslu Zásad Ministerstva financí č. j. 113/43 850/1998 a jejich pozdějších úprav Rozhodnutí o účelovém určení finančních prostředků státního rozpočtu (dále jen „Rozhodnutí“), včetně Podmínek čerpání účelově určených prostředků státního rozpočtu (dále jen „Podmínky“). Posuzování žádostí a administrativní činnosti spojené s uvolňováním finančních prostředků podpory rozvoje průmyslových zón zajišťovala jeho příspěvková organizace CzechInvest. MPO s účinností od 1. května 2000 jmenovalo CzechInvest organizací určenou k zajišťování úkolů podle zákona č. 72/2000 Sb.

Na MPO a u CzechInvestu byla kontrola zaměřena na správnost systému poskytování podpory, zajištění hospodárného využití prostředků, včetně vyhodnocování stanovených cílů a zajištění systému kontroly. U příjemců podpory byla kontrola zaměřena na dodržování stanovených podmínek užití podpory, účelovost, hospodárnost a efektivnost jejího užití. Dále bylo kontrolováno dodržování postupu podle zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, při výběru zhotovitele stavby a využití zainvestované zóny.

Kontrolou bylo prověřeno 18 projektů s rozpočtovými náklady cca 717 000 tis. Kč, z toho podpora ze státního rozpočtu činila 377 000 tis. Kč. Kontrole nebyla podrobena podpora ve formě převodů pozemků ve vlastnictví ČR a správě Pozemkového fondu ČR.

Poznámka: Ustanovení právních předpisů citovaná v tomto kontrolním závěru jsou uváděna ve znění platném pro kontrolované období.

II. Systémové nedostatky

1. U některých realizovaných průmyslových zón hrozí riziko, že v dohledné době se je nepodaří obsadit investory. Jejich využití je vázáno i na zlepšení dopravní infrastruktury, a to zejména na severní Moravě.

Programy zainvestování průmyslových zón vytvářejí předpoklady pro zlepšení ekonomické situace a zaměstnanosti v daných regionech. Investoři zóny postupně obsazují. Z kontrolovaných 18 staveb bylo v letech 1999 – 2001 s podporou státního rozpočtu dokončeno 17, z toho 4 zóny byly zcela nevyužity a všechny ostatní byly využity zčásti. Z celkového zainvestovaného území dokončených kontrolovaných zón bylo využito 35 %, tj. investor zde zahájil výrobu nebo zakoupil pozemky s cílem výrobu zahájit.

Nevyužity zůstaly do doby ukončení kontroly čtyři průmyslové zóny. Průmyslová zóna v Bystřici nad Pernštejnem z pilotního projektu MPO zůstala doposud zcela nevyužita, ačkoliv byla dokončena již v roce 1999. MPO tuto zónu podpořilo na základě usnesení vlády ze dne

3. června 1998 č. 379 dotací ve výši 16 200 tis. Kč, která zatím nepřinesla žádný ekonomický užitek.

Další neobsazené průmyslové zóny byly dokončeny v roce 2001. U pobídkového projektu zóny v Přestanově odstoupil očekávaný investor od plánu na výstavbu závodu na výrobu glazurovaných fritů. Plné využití rozvojových zón v Ostravě-Mošnově a Ostravě-Hrabové, které byly vybudovány s náklady celkem 63,2 mil. Kč (z toho 34,0 mil. Kč dotace), je závislé na zlepšení dopravní infrastruktury a dostupnosti Ostravy pro investory. Nedostatkem bylo, že statutární město Ostrava stanovilo záměr na využití zón jen velmi obecně a neurčitě. Nedostatečná dopravní infrastruktura může limitovat i další průmyslové zóny, které jsou již zčásti využity (např. zóna v Kopřivnici).

MPO poskytovalo podpory přes to, že někteří příjemci dotací neměli přesnější představu o budoucím využití průmyslových zón a jejich obsazení investory.

2. MPO vybralo k realizaci průmyslovou zónu, u které objem vyčleněných prostředků převýšil potřebu prostředků na realizaci ostatních průmyslových zón.

MPO zařadilo do Programu 2001 finanční potřebu na podprogram „Příprava průmyslových zón“ na roky 2001 až 2003 ve výši celkem 897 400 tis. Kč. V roce 2001 vybralo MPO k podpoře průmyslovou zónu Kolín – Ovčáry a na základě usnesení vlády ze dne 9. července 2001 č. 708 na ni v roce 2001 poskytlo ze státních prostředků 306 967 tis. Kč. V Rozhodnutí předpokládalo další podporu této zóny do roku 2003 ve výši 792 407 tis. Kč, tj. celkem cca 1 100 mil. Kč. Částka připadající na tuto jedinou zónu značně převyšuje potřebu plánovanou na celou oblast podpory přípravy průmyslových zón, což může zásadním způsobem ovlivnit rozvoj dalších zón.

3. MPO ve vztahu k CzechInvestu dostatečně nevymezilo odpovědnost za činnosti spojené s realizací Systému 1999 a dostatečně nepřesnilo účel čerpání prostředků na administrativní činnosti spojené s Programem 2001.

V letech 1999 až 2001 zajišťoval realizaci podpory rozvoje průmyslových zón CzechInvest vedením agendy žádostí o poskytnutí podpory a kontrolou jejich náležitosti. Dále ověřoval, zda žádosti odpovídají předmětu podpory, posuzoval žádosti o převod pozemků ve správě Pozemkového fondu ČR z hlediska dotčenosti pozemků zónou a prováděl kontrolu náležitosti žádostí o uvolnění podpory. MPO v roce 1999 jako správce dotace neurčilo CzechInvestu závazné úkoly a nevymezilo jeho odpovědnost při zajišťování systému podpory rozvoje průmyslových zón.

Příspěvek ze státního rozpočtu na provoz CzechInvestu činil v roce 2001 celkem 148 000 tis. Kč a pokrýval všechny jeho plánované výdaje. K zajištění služeb pro realizaci a administraci Programu 2001 navýšilo MPO z prostředků programu v roce 2001 příspěvek na provoz CzechInvestu o částku 15 600 tis. Kč, kterou účelově ur-

čilo na realizaci a administraci programu. Účel užití vyčle-
něných prostředků stanovilo však příliš obecně. CzechIn-
vest vyčíslil čerpání prostředků ve výši 19 456,8 tis. Kč,
tj. ještě o 3 856,8 tis. Kč více. Do čerpání, u kterého MPO
vůbec neurčilo způsob stanovení, zahrnul např. i osobní
náklady šesti zaměstnanců ve výši celkem 1 902,2 tis. Kč
a podíl správní režie ve výši 3 788,8 tis. Kč.

**4. MPO poskytlo ve dvou případech obcím dotaci podstat-
ně vyšší, než jakou umožňoval zákon č. 72/2000 Sb.
V některých případech MPO výši podílu spolufinan-
cování obcí měnilo.**

Ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 72/2000 Sb. sta-
novila podíl spolufinancování technického vybavení
území ve výši 40 %. MPO ve svých Rozhodnutích nesta-
novilo obcím povinnost spolufinancovat projekt v uve-
dené výši 40 % a poskytlo jim státní prostředky nad sta-
novenou výši:

- obci Přestanov dotaci ve výši 74,6 % celkových nákla-
dů 14 747 tis. Kč v roce 2000, tj. o 2,1 mil. Kč nad limit;
- městu Hranice dotaci ve výši 83,9 % celkových ná-
kladů ve dvou Rozhodnutích v letech 2000 a 2001,
tj. o 24,0 mil. Kč nad limit.

MPO vydávalo v letech 2000 a 2001 u některých pro-
jektů z roku 1999 (např. město Uničov, statutární město
Plzeň) další Rozhodnutí, ve kterých měnilo údaj o celko-
vých nákladech stavební části. Při zachování stanovené
výše podpory se tím měnil v jednotlivých letech i v prů-
běhu roku její procentní podíl na těchto nákladech. Tato
skutečnost znemožňovala ověření, v jaké výši MPO pro-
centní podíl stanovilo. Pro stanovení výše podpory jed-
notlivých projektů nemělo MPO pevná a jednoznačná
kritéria.

**5. MPO důsledně nepožadovalo od obcí předložení závě-
rečného hodnocení.**

MPO nevyžadovalo na obcích splnění povinnosti
předložit dokumentaci závěrečného vyhodnocení, ačkoliv
tuto povinnost stanovilo mj. v Rozhodnutí K 31. 12. 2001
bylo dokončeno celkem 27 akcí, z toho pouze osm obcí
předložilo MPO dokumentaci závěrečného vyhodnocení.

**6. CzechInvest neposuzoval v roce 2000 žádosti o podpo-
ru na projekty jednotně a doporučil k realizaci i ně-
které projekty, které nesplňovaly stanovené náležitosti.
MPO tyto projekty následně schválilo k realizaci.**

CzechInvest předložil v roce 2000 komisi pro výběr
projektů zřízené ministrem průmyslu a obchodu i tři žá-
dosti o podporu, u kterých žadatelé nesplňovali základní
předpoklady pro poskytnutí podpory, protože dostateč-
ně neprokázali vlastnické či jiné právo k pozemkům v prů-
myslové zóně (město Žebrák, obec Kvasiny) nebo měli
vlastnictví pozemků omezeno zástavním právem (obec
Přestanov). Přitom z důvodu nevyjasněných vlastnických
vztahů čtyři jiné žádosti vyřadil. MPO projekty bez

předepsaných náležitostí v celkové výši 22 795 tis. Kč
(město Žebrák ve výši 4 500 tis. Kč, obec Kvasiny ve výši
7 295 tis. Kč a obec Přestanov ve výši 11 000 tis. Kč)
následně podpořilo.

III. Nedostatky zjištěné při realizaci staveb

- Zjištění týkající se použití státních prostředků k ji-
nému než stanovenému účelu:

V ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., o pra-
vidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky Čes-
ké republiky a obcí v České republice (rozpočtová
pravidla republiky), je uvedeno:

*„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy
potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek
stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být
použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zú-
čtování se státním rozpočtem republiky.“*

MPO v článku 2 Podmínek pro statutární město Par-
dubice na projekt „Infrastruktura průmyslové zóny
Free Zone v Pardubicích“ v roce 2000 stanovilo:

*„Prostředky státního rozpočtu budou použity pouze
k úhradě účelně vynaložených nákladů stavební a
technologické části stavebních objektů a provozních
souborů dle přílohy Rozhodnutí (dále jen Stavba), a
to až do celkové výše 41 000 tis. Kč, z toho v roce
2000 až do výše 18 500 tis. Kč. Účast státního roz-
počtu na pořízení stavební a technologické části Stav-
by nesmí v úhrnu přesáhnout 60 % účelně vynalože-
ných nákladů.“*

Statutární město Pardubice použilo v roce 2000 pro-
středky státního rozpočtu ve výši 1 196 tis. Kč včetně
DPH na vybudování stoky napojené na hlavní řad a do-
movních kanalizačních přípojek napojených na tuto sto-
ku, přičemž domovní kanalizační přípojky nesouvisely
s účelem dotace, tj. zainvestováním průmyslové zóny.

Dále statutární město Pardubice použilo v roce 2000
poskytnuté prostředky státního rozpočtu ve výši
2 095,7 tis. Kč (včetně DPH) na opravu místních komu-
nikací po realizaci kanalizační stoky včetně domovních
kanalizačních přípojek, přestože opravy nebyly obsa-
hem Rozhodnutí.

- Čerpání státních prostředků při realizaci programu
na jiné účely:

CzechInvest použil státní prostředky určené na rea-
lizaci a administraci Programu 2001 na úhradu nákladů za
služby, které vznikly realizací jiných programů, které měly
hradit obce nebo které se týkaly činnosti CzechInvestu
obecně. Některé z těchto výdajů nebyly hospodárné.

CzechInvest čerpal prostředky určené MPO k reali-
zaci a administraci Programu 2001 mj. i na úhradu těchto
nákladů:

- ve výši 1 559,4 tis. Kč za činnosti, které souvisely mimo
jiné s prokazováním vlastnictví a řešením vlastnických

- vztahů k pozemkům průmyslových zón. Prokázání a vyřešení vlastnických vztahů bylo přitom jednou z podmínek poskytnutí podpory a náklady s tím spojené příslušely obcím;
- ve výši 2 616 tis. Kč za honoráře expertů v souvislosti s realizací programu Phare;
 - ve výši 613,5 tis. Kč za veřejnou architektonickou soutěž, přičemž pravidla Programu 2001 takovýto výdaj neumožňovala;
 - ve výši 635 tis. Kč za služby, které se mimo jiné týkaly jeho činnosti obecně, zajišťovaly realizaci jiných programů nebo se jeho činnosti průkazně netýkaly;
 - ve výši 188,9 tis. Kč za přípravu a realizaci obchodních veřejných soutěží, jejichž výsledky nevyužil. Rozhodující položku činila odměna notáře ve výši 134,5 tis. Kč za osvědčení o průběhu jednání komise pro posouzení a hodnocení nabídek.
- **Nedostatky v předprojektové a projektové dokumentaci, které negativně ovlivnily náklady na realizaci některých projektů:**
 - a) Město Pelhřimov požádalo MPO o změnu Rozhodnutí u průmyslové zóny Lhotka II pro nedostatky a vady projektové dokumentace. V souvislosti s touto změnou byly provedeny vícepráce v objemu 3 991 tis. Kč.
 - b) U průmyslové zóny Prachatice došlo oproti schválené projektové dokumentaci ve stavebním řízení a zadávací dokumentaci ke změnám v průběhu realizace stavby, které zvýšily cenu díla v roce 2000 celkem o 2 965 tis. Kč, z toho 2 343 tis. Kč město Prachatice uhradilo ze státních prostředků. Vícepráce byly vyvolány mj. tím, že v přípravné fázi při zpracování investičního záměru a projektu nebyla zohledněna možná rizika a nebyl proveden dostatečný geologický průzkum.
 - c) Město Hranice hradilo v průběhu realizace projektu průmyslová zóna Drahotuše – Struhlovsko ze státních prostředků u dvou stavebních objektů vícepráce v celkovém objemu 2 425 tis. Kč. Ty vznikly v důsledku nedostatečné koordinace výstavby průmyslové zóny se stavbou areálu Philips a nedostatečné projektové dokumentace (neznalost přesných hloubek sítí vodovodů, plynovodů apod.).
U dalšího objektu uhradilo město Hranice vícepráce ve výši 2 064 tis. Kč (z toho 217 tis. Kč ze státních prostředků). Důvodem byl nedostatečný geologický průzkum a následně zjištěné odlišné geologické poměry na trase výstavby kanalizace, než předpokládala projektová dokumentace.
 - **Některé obce hradily zhotovitelům vyšší ceny prací bez dostatečného smluvního zajištění nebo bez doložení věcného plnění:**
 - a) Město Bystřice nad Pernštejnem v průběhu výstavby hradilo v rámci spolufinancování vícepráce bez smluvního zajištění ve výši 1 538 tis. Kč. Vícepráce město projednávalo během kontrolních dnů, přičemž nevy-
- žadovalo uzavření dodatku ke smlouvám o dílo s dodavateli.
- b) Město Stod nevytvořilo při realizaci I. a II. etapy projektu optimální podmínky pro zadání veřejné zakázky a uzavřelo smlouvu o dílo, která nezaručovala hospodárné využití finančních prostředků. Při realizaci vznikly vícepráce v objemu nejméně 373 tis. Kč, které nebyly ve smlouvě s dodavatelem jednoznačně definovány. V době uzavření smlouvy a stanovení ceny neexistoval prováděcí projekt, který by obsahoval výkaz výměr, a umožnil tak objektivní stanovení ceny díla.
 - c) Obec Kvasiny uhradila v rámci spolufinancování fakturu ve výši 2 085 tis. Kč, přestože faktura nebyla doložena věcným plněním, tj. skutečně provedeným a odsouhlaseným rozsahem prací.
- **Některé obce nedodržely Podmínky stanovené MPO, zejména ustanovení o ochraně zájmů a práv při prodeji pozemků:**
 - MPO stanovilo v Podmínkách obcím povinnosti, které některé obce nesplnily:
 - a) Město Stod prodalo v červnu 1999 pozemky také společnosti, která na odkoupených pozemcích do doby ukončení kontroly výstavbu nezahájila. Ve smlouvě přitom nestanovilo žádnou podmínku pokud jde o termín zahájení budoucí výstavby nebo sankci, které by tyto skutečnosti smluvně zabezpečovaly.
 - b) Město Písek prodalo pozemky průmyslové zóny dvěma investorům za ceny nižší, než stanovil znalecký posudek. Výše ocenění obou pozemků znaleckým posudkem činila celkem 2 626 tis. Kč, byly však prodány pouze za 1 405 tis. Kč, tj. za cca 53 % odhadní ceny. Zároveň na jednoho z investorů město převedlo pozemek zóny bez zajištění předkupního práva na jeho zpětné odkoupení za stanovenou kupní cenu v případě, že investor neuskuteční investiční výstavbu.
 - c) Obec Kvasiny si neponechala ve vlastnictví po dobu pěti let stavbu „Hrubé terénní úpravy“, a prodala ji kupujícímu ŠKODA AUTO a. s., což bylo v zásadním rozporu s podmínkami čerpání dotace. Tato stavba byla realizována na pozemku kupujícího a její celkové náklady dosáhly 5 850,4 tis. Kč, z toho dotace činila 3 615 tis. Kč.
 - d) Město Hranice uzavřelo se společností Philips kupní smlouvu o prodeji pozemků v oblasti průmyslové zóny v katastrálních územích Hranice a Drahotuše, přičemž neinformovalo Úřad pro ochranu hospodářské soutěže tak, jak je uvedeno v závazných Podmínkách. Na výkup uvedených pozemků město Hranice čerpalo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 18 386 tis. Kč.
 - **Některé obce nedodržovaly závazný termín dokončení staveb. V několika případech nedodržely závazné parametry stavby, když vynaložily vyšší či nižší finanční prostředky na příslušný stavební objekt, než**

bylo stanoveno v příloze Rozhodnutí, nebo stavbu objektu nerealizovaly:

- a) město Písek, město Kopřivnice a statutární město Ostrava dokončily průmyslové zóny se zpožděním proti Rozhodnutí v rozmezí od čtyř do osmi měsíců;
 - b) město Hranice u dvou stavebních objektů překročilo náklady stavby o 1 769 tis. Kč, ačkoliv to byl závazný parametr Rozhodnutí;
 - c) statutární město Pardubice nedodrželo v roce 2000 závazné parametry u šesti objektů v celkové výši 2 513,3 tis. Kč a uvedené prostředky použilo na stavbu jiných objektů průmyslové zóny, než bylo uvedeno v Rozhodnutí. Tak např. vynechalo stavbu zprovoznění trafostanice, zařadilo vícepráce na opravu komunikace.
- **V některých případech nepostupovaly obce při zadávání veřejných zakázek transparentně ve smyslu zákona o zadávání veřejných zakázek:**

- a) V ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 199/1994 Sb. je uvedeno:
„Zadavatel je povinen vyhlásit obchodní veřejnou soutěž, jestliže výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty, jde-li o nemovitost, s výjimkou nájmu, nebo o soubor strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek, přesáhne 20 000 000 Kč a v ostatních případech 5 000 000 Kč.“

Statutární město Pardubice nedodrželo uvedené ustanovení tím, že nevyhlásilo v roce 1999 obchodní veřejnou soutěž a uzavřelo v jednom rozpočtovém roce tři samostatné smlouvy o dílo s budoucím peněžitým závazkem v celkové výši 51 154,9 tis. Kč (bez DPH) s plněním srovnatelného druhu, tj. vybudováním technické infrastruktury průmyslové zóny. Dále v roce 1999 nezjistilo cenu díla zadáním veřejné zakázky před realizací stavebního objektu „příjezdová komunikace“. Nabídkovou cenu zjistilo zadáním veřejné zakázky až v roce 2000 po vyfakturování nákladů za tento stavební objekt, přičemž nabídková cena byla shodná s cenou realizační. V roce 1999 vyčerpalo na tento stavební objekt 2 855 tis. Kč z dotace.

- b) V ustanovení § 49 odst. 8 zákona č. 199/1994 Sb. je uvedeno:
„Pokud zadavatel uzavře na základě výzvy s uchazečem smlouvu, může ji uzavřít pouze s uchazečem, který předložil nejhodnější nabídku podle stanovených kritérií hodnocení nabídek.“

Město Hranice uvedené ustanovení nedodrželo tím, že při realizaci projektu nezahrnulo u jednoho objektu do zadávací dokumentace všechny údaje a informace nezbytné pro zpracování nabídky. Smlouvu pak uzavřelo v rozporu s předmětem zadání a v ceně o 749,1 tis. Kč vyšší, než byla nabídka, která nebyla věrohodným podkladem pro uvedenou výzvu.

Město Žebrák nedodrželo uvedené ustanovení tím, že na základě výzvy pěti zájemcům o veřejnou zakázku

k podání nabídky vybralo vítěze, přestože nestanovilo žádná kritéria pro hodnocení nabídek.

- c) V ustanovení § 2c odst. 2 zákona 199/1994 Sb. je uvedeno:
*„Uchazeč, se kterým má být uzavřena smlouva, prokáže kvalifikační předpoklady takto: ...
 b) podle § 2b odst. 1 písm. d) výpisem z evidence Rejstříku trestů ne starším než šest měsíců, ...“*

Město Stod uvedené ustanovení nedodrželo tím, že uzavřelo v rámci projektu dvě smlouvy o dílo s vítězným uchazečem o veřejnou zakázku, aniž by uchazeč doložil výpis z evidence Rejstříku trestů.

V ustanovení § 49 odst. 9 zákona č. 199/1994 Sb. je uvedeno:

„Nabídku uchazeče zadavatel posoudí podle § 2c a podle dalších požadavků stanovených v zadání nebo v zadávací dokumentaci. Neprokáže-li uchazeč některý z kvalifikačních předpokladů nebo nesplní-li další požadavky stanovené zadavatelem, zadavatel ho z další účasti na veřejné zakázce vyloučí. Rozhodnutí o vyloučení uchazeče z další účasti na veřejné zakázce je zadavatel povinen bezodkladně oznámit příslušnému uchazeči.“

Citované ustanovení porušilo město Prachatice tím, že při realizaci projektu nevyloučilo z další účasti na třech veřejných zakázkách uchazeče, kteří neprokázali kvalifikační předpoklady v požadovaném oboru stanovené v zadání veřejné zakázky. S jedním z těchto uchazečů uzavřelo město následně dvě smlouvy o dílo a na jejich základě uhradilo ze státních prostředků 7 500 tis. Kč.

IV. Ostatní zjištění

Města Hranice, Pelhřimov a statutární město Plzeň nevedly řádně účetnictví, když účtovaly na účtu 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku o nákladech na pořízené objekty i po jejich uvedení do užívání a nezaúčtovaly je v účetnictví na příslušný majetkový účet. Pořizovací cena těchto objektů činila celkem 209 384 tis. Kč.

Město Bystřice nad Pernštejnem a město Velké Meziříčí prováděly vodohospodářská díla bez povolení vodohospodářského orgánu.

Město Bystřice nad Pernštejnem zahájilo stavební práce 23 dnů před nabytím právní moci stavebního povolení na stavbu kanalizačního sběrače s přechodem pod železniční tratí raženou štolou a překopem vlečky, včetně elektrické přípojky nízkého napětí ke štole.

V. Vyhodnocení

Program zainvestování průmyslových zón má vytvářet předpoklady pro růst ekonomiky a zvyšování počtu pracovních míst ve vybraných regionech. Výstavba a ekonomická funkce výrobních objektů umístěvaných

v těchto lokalitách je však jednoznačně podmíněna zájmem budoucích investorů.

Výsledky kontroly prokázaly, že z 18 kontrolovaných projektů průmyslových zón s celkovými rozpočtovými náklady 991 000 tis. Kč bylo v letech 1999 až 2001 dokončeno 17 staveb. Z toho čtyři zóny byly zcela nevyužity a ostatní byly využity pouze zčásti. Z celkového zainvestovaného území dokončených kontrolovaných zón bylo využito doposud 35 %.

Od roku 1998 do roku 2001 bylo na podporu rozvoje průmyslových zón poskytnuto celkem 1 120 000 tis. Kč. Kontrolou byly zjištěny nedostatky v celém systému poskytování podpor, a to u MPO, CzechInvestu i jednotlivých příjemců. Např.:

- MPO vybralo k realizaci některé průmyslové zóny, u kterých příjemci podpor stanovili záměr na jejich využití jen velmi obecně, bez přesnějších představ jejich dalšího využití a obsazení investory.
- MPO nestanovilo pro určení výše podpory pevná a jednoznačná kritéria. Ve dvou kontrolou zjištěných případech poskytlo dotaci podstatně vyšší, než připouštěl zákon o investičních pobídkách. Nedostatečnou pozornost věnovalo MPO závěrečnému vyhodnocování jednotlivých akcí po jejich dokončení.
- MPO pro rok 1999 neurčilo CzechInvestu závazné úkoly a nevymezilo dostatečně jeho odpovědnost při zajišťování systému podpory rozvoje průmyslových zón. Pro rok 2001 neupřesnilo CzechInvestu účel užití příspěvku na realizaci a administraci programu. Důsledkem toho byla skutečnost, že CzechInvest použil takto nedostatečně účelově určené prostředky na úhradu nákladů na služby spojené s realizací jiných pro-

gramů a v některých případech postupoval neehospodárně. Např. uhradil částku 1 559 tis. Kč za činnosti spojené s prokazováním vlastnických vztahů, přičemž tyto náklady měly hradit obce z vlastních prostředků. Příspěvek ze státního rozpočtu na provoz CzechInvestu v roce 2001, který pokrýval všechny jeho plánované výdaje, činil celkem 148 000 tis. Kč, z toho 15 600 tis. Kč MPO určilo navíc na realizaci a administraci programu zainvestování průmyslových zón. MPO nezpracovalo žádný systémový rozbor využití těchto nákladů vzhledem k dosahovaným výstupům.

- Bylo prokázáno nejednotné posuzování žádostí ze strany CzechInvestu, který některé ze žádostí vyřadil z důvodu nevyjasněných vlastnických vztahů k pozemkům a jiné s podobnými nedostatky doporučil k realizaci. MPO přesto tyto žádosti schválilo.
- U příjemců podpor byly zjištěny nedostatky v předprojektové a projektové přípravě jednotlivých akcí, které následně negativně ovlivnily celkovou výši investičních nákladů a způsobily vícepráce značného věcného a finančního rozsahu. Nedostatky byly rovněž zjištěny v oblasti porušování rozpočtové kázně.

Budoucí rozvoj dalších průmyslových zón může být limitován rozhodnutím MPO o realizaci zóny Kolín – Ovčáry, která svou finanční náročností převyšuje vyčleněné finanční prostředky pro ostatní zóny až do roku 2003.

Kontrolovaný objem finančních prostředků u 18 vybraných projektů činil 717 000 tis. Kč. Na tyto akce byla poskytnuta podpora ze státního rozpočtu ve výši 377 000 tis. Kč, z toho kontrolou zjištěné nedostatky se dotýkaly částky ve výši 164 300 tis. Kč, tj. 43 % (z toho 131 100 tis. Kč tvořily nedostatky v účetnictví).